

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 lutego 2023 r.,
sprawy **R. P.**,
skazanego z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 31 maja 2022 r., sygn. akt IV Ka 402/22,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w
Krakowie
z dnia 25 listopada 2021 r., sygn. akt II K 1644/20/S,

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu skazanego R. P. – adw. T. W. (Kancelaria Adwokacka w K.) kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem opłaty za sporządzenie i wniesienie kasacji;**
- 3. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i wydatkami tego postępowania obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wyrokiem z dnia 25 listopada 2021 r., sygn. akt II K 1644/20/S uznał R. P. za winnego popełnienia występku z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., za który wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto orzekł wobec ww. środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat, zaliczając na jego poczet okres zatrzymania prawa jazdy, a także świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 zł na rzecz Funduszu P.. Orzeczenie zawierało również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów sądowych.

Od wyroku tego apelację wywiódł obrońca R. P., podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania w postaci art. 7 k.p.k. oraz błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a także z ostrożności procesowej rażącej niewspółmierności kary. W efekcie wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie R. P. od zarzucanego mu czynu, względnie orzeczenie kary wolnościowej w miejsce izolacyjnej.

Po rozpoznaniu tak skonstruowanej apelacji, Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 31 maja 2022 r., sygn. akt IV Ka 402/22 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok oraz rozstrzygnął w przedmiocie kosztów procesu.

Kasację od tego orzeczenia wywiódł obrońca skazanego, podnosząc zarzut rażącego naruszenia przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez nienależyte obsadzenie sądu orzekającego osobami powołanymi na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a która to wadliwość prowadzi do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

W oparciu o powyższe, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi drugiej instancji. Ponadto wystąpił z żądaniem wstrzymania wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności, zwolnienia skazanego w całości od kosztów podlegających uiszczeniu przy

wnoszeniu kasacji, a także zasądzenia od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co upoważniało do jej oddalenia na posiedzeniu.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego sporny pozostaje charakter uchybienia podnoszonego przez skarżącego. W tym zakresie ukształtowały się dwie linie orzecznicze. Według pierwszej z nich, zasiadanie w składzie orzekającym osoby powołanej na urząd sędziego sądu powszechnego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3), winno być rozpatrywane jako nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Takie rozumienie wskazanej bezwzględnej przyczyny odwoławczej zostało zapoczątkowane uchwałą składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I 4110 1/20, OSNKW nr 2/2020, poz. 7), a następnie po utracie waloru normatywnego wskutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20 (OTK-A 2020, nr 61), kontynuowane w kolejnych judykatach (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 18 listopada 2020 r., IV KK 290/20, Supremus; postanowienie z dnia 17 marca 2021 r., I KK 28/21, Supremus; postanowienie z dnia 18 listopada 2021 r., V KK 475/21, Supremus; postanowienie z dnia 6 kwietnia 2022 r., V KK 491/21, Supremus; uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2022 r., V KK 54/22, Supremus; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2022 r., III KK 115/22, Supremus; wyrok SN z dnia 26 lipca 2022 r., III KK 404/21, Supremus; postanowienie SN z dnia 31 sierpnia 2022 r., II KK 85/22, Supremus). Z kolei według drugiej linii orzeczniczej, tego rodzaju uchybienie może być rozważane jedynie w kategoriach innego rażącego naruszenia prawa

(*vide m.in.* postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2021 r., II KZ 46/21, Supremus; postanowienie SN z dnia 12 lipca 2022 r., III KK 222/22, Supremus; postanowienie SN z dnia 3 listopada 2022 r., V KK 660/21, Supremus; postanowienie SN z dnia 30 listopada 2022 r., II KK 468/21, Supremus; postanowienie SN z dnia 28 grudnia 2022 r., IV KK 477/22, Supremus; postanowienie SN z dnia 28 grudnia 2022 r., III KS 73/22, Supremus).

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela drugie z wskazanych stanowisk, odsyłając w całości do argumentacji zaprezentowanej w przywołanych judykatach. Powyższy spór ma jednak drugorzędne znaczenie w niniejszej sprawie. Niezależnie bowiem od sposobu zakwalifikowania podniesionego przez skarżącego uchybienia, sam fakt zasiadania w sądzie powszechnym sędziego powołanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa po zmianach z 2017 r. nie skutkuje automatycznie koniecznością uchylenia takiego wyroku. Nawet bowiem zwolennicy wiązania tego rodzaju uchybienia z nienależytą obsadą sądu przyznają, że przesłanka ta nie ma charakteru *stricte* bezwzględnego (*vide* uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Konieczne jest bowiem wykazanie *in concreto*, że sędzia nie gwarantuje chociażby minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości, na co wskazują wszystkie wskazane orzeczenia Sądu Najwyższego, w tym przywołana uchwała składu połączonych izb, która została uznana za niezgodną z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Z analogiczną sytuacją mamy do czynienia w przypadku uznania rzeczonoego uchybienia za inne rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 523 § 1 zd. pierwsze k.p.k., albowiem wówczas koniecznym jest wykazanie, że mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Tymczasem skarżący sygnalizując zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. nie wskazał na jakąkolwiek okoliczność chociażby uprawdopodobniającą brak bezstronności sędziego J. D. Ogranicza się wyłącznie do zaprezentowania wybranych orzeczeń wskazujących na naruszenie prawa do rzetelnego procesu w związku z orzekaniem przez sędziego powołanego w kwestionowanej procedurze nominacyjnej, nie odnosząc się w żadnej mierze do przedmiotowej sprawy. Ta zaś, jak słusznie zauważa prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację, dotyczy pospolitego przestępstwa prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Co więcej, obrona na wcześniejszym

etapie nie kwestionowała składu sądu *ad quem*, w szczególności nie składała wniosku o wyłączenie sędziego J. D., co nie może pozostać bez wpływu na ocenę zarzutu kasacyjnego. Takie zachowanie obrońcy skazanego przekonuje, że do czasu prawomocnego zakończenia sprawy, akceptował on wyznaczony do jej rozpoznania skład sądu odwoławczego, a obecnie podnoszony w kasacji zarzut został skonstruowany wyłącznie na potrzeby postępowania kasacyjnego i jest wynikiem niezadowolenia strony z rozstrzygnięcia sprawy (zob. postanowienie SN z dnia 5 lipca 2022 r., II KK 72/22, Supremus).

Z tych też względów kasacja musiała zostać oddalona jako oczywiście bezzasadna w rozumieniu przepisu art. 535 § 3 k.p.k.

W tej sytuacji bezprzedmiotowe stało się rozstrzygnięcie w zakresie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

W związku z tym, że kasacja w imieniu skazanego R. P. została sporządzona i wniesiona przez obrońcę z urzędu, Sąd Najwyższy, z tytułu dokonania tych czynności, zasądził na rzecz adw. T. W. opłatę w kwocie 442,80 zł, w tym 23% VAT. Rozstrzygnięcie w tym przedmiocie wydano na podstawie § 2, § 3, § 4 ust. 1 i 3, § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U. 2019, poz. 18 z późn. zm.).

Jednocześnie z uwagi na sytuację materialną i osobistą skazanego, kierując się treścią 624 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy zwolnił go od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne, a wydatkami tego postępowania obciążył Skarb Państwa.